

μείνει ὀλίγον χρόνον πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐν αἷς προβλέπων τὴν τεκταινομένην φονικὴν συνωμοσίαν, μετὰ θαυμαστῆς μεγαλοψυχίας κηρύττει οὗτος ὅτι μεθ' ὅλα ταῦτα ἔννοεῖ νὰ ἐμμεῖνη πιστὸς καὶ ἀνένδοτος εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τοῦ ὑψηλοῦ καθήκοντος, ἐν ᾧ ἡ μοῖρα ἔταξεν αὐτόν, ἐλπίζων εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν προστασίαν. . . .

Ἐν ἐκπληκτικῇ ἀντιθέσει πρὸς τὰ πτωχικὰ ταῦτα καὶ πεπαλαιωμένα λείψανα τῆς μεγάλης ἐποχῆς, ἀπαστράπτου ὅλον ἐκ χρυσοῦ ἀπλοῦται τὸ βαθύχρουν καὶ πολυπτυχον φόρεμα τῆς ὠραίας ἐκείνης τῶν Ἰωαννίνων γυναικός, ἣν ἀπέπνιξεν ὁ Ἄλῃ πασᾶς καὶ ἀθηναίτισιν ὁ Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης. Ἡ κυρὰ Φροσύνη οὐδὲν ἔχει κοινὸν πρὸς τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἑλληνικὸν Ἀγῶνα τοῦ 1821, οὐδ' ἀξιωματικὸν παράδειγμα παρέχουσιν οἱ μετὰ τοῦ Μουχτάρ ἔρωτες αὐτῆς. Τὸ τραγικὸν τέλος τῆς ζωῆς τῆς, τὸ προελθὸν ἐκ τῆς σκληρότητος τοῦ μισητοῦ τυράννου τῆς Ἡπείρου ἐκίνησε τὴν ὑπὲρ αὐτῆς συμπάθειαν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅστις συνέθεσε καὶ τὸ γνωστὸν δημῶδες ἐλεγεῖον εἰς μνήμην αὐτῆς:

*Τραβάει ἀγέρας καὶ βορρᾶς καὶ κυματᾷ ἡ λίμνη
Νὰ βράλῃ τῆς ἀρχόντισσας καὶ τὴν κυρὰ Φροσύνη...*

Ἐκ δὲ τοῦ λαοῦ παρέλαβεν εἶτα καὶ διέπλασε τελειότερον ἢ ἐπική καὶ ἡ δραματικὴ ποίησις τὸ πρόσωπον τῆς Φροσύνης καὶ ἐξωραίσε καὶ ἐξιδανίκευσεν αὐτὸ οὕτως, ὥστε ἡ ἀπιστος σύζυγος τῶν Ἰωαννίνων, ἡ ἐρωμένη τοῦ τούρκου πασᾶ κατέστη ἐκ τῶν προσφιλεστέρων ἡρώιδων τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως.

Ἐἴπομεν μεθ' ὅλα ταῦτα ὅτι οὐδὲν κοινὸν ἔχει ἡ Φροσύνη πρὸς τὸν ἑλληνικὸν Ἀγῶνα καὶ τὸ φόρεμα δ' αὐτῆς κεῖται ἐν τῇ ἐκθέσει μόνον ὡς λάφυρον συληθὲν ἐν Ἡπείρῳ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Βαλτινοῦ ἀρχηγοῦ Σωτηρίου Στράτου, οἵτινες καὶ ἐξεχώρησαν αὐτὸ ὡς ἐκλεκτὴν μερίδα τῶ ἀρχηγῶ των.

Ἐκ τῶν διαστάσεων τοῦ φορέματος φαίνεται ὅτι ἡ ὠραία Φροσύνη δὲν ἦτο ὑψηλοῦ ἀναστήματος, τὸ δὲ σῶμα αὐτῆς ἐξεῖχεν ἐπὶ λεπτότητι καὶ ἰδίως ἡ ὄσφυς αὐτῆς δὲν εἶχε διάμετρον μεῖζονα τῶν πεντήκοντα ἑκατοστομέτρων, καὶ τοῦτο πρὸ τῆς ἐφευρέσεως τῶν στηθοδέσμων. Ὁ δὲ πλοῦτος τοῦ φορέματος, μολονότι ἐφθάρη πως ἐκ τοῦ χρόνου καὶ τῆς χρήσεως, ἀλλὰ μένει ἔτι βαρὺς καὶ ἀληθῶς θαυμασίος· ἂν δὲ πιστεύσῃ τις καὶ τὸ λεγόμενον ὅτι ἐξ ἐκάστης τῶν χρυσοῦν γλωσσίδων εἰς ἅς ἀπολήγει ὁ πλατύτατος ποδόγυρος, ἐκρέματο δούπια ἰσπανικῆ, δὲν δύναται ν' ἀμφιβάλλῃ πλέον ὅτι τὸ φόρεμα τοῦτο εἶνε ἀληθῶς ἡγεμονικὸν καὶ δῶρον αὐτοῦ τοῦ Μουχτάρ πρὸς τὴν φιλάτην ἐρωμένην. Τὸ φόρεμα συνοδεύουσι καὶ δύο μικρά, κομψά, ἐπίσης περιχρυσὰ καὶ βαρύτιμα σανάλια. Τίς οἶδεν ἂν

δὲν εἶνε αὐτὰ ἐκεῖνα ἅπερ ἐφόρει ἡ ἀτυχῆς ἐν τῇ τελευταίᾳ μετὰ τοῦ Μουχτάρ συνεντευξείῃ; τίς οἶδεν ἂν δὲν εἶνε αὐτὰ ἐκεῖνα ἐφ' ὧν ἐσύρετο τρέμουσα, λιπόψυχος, ἐν ᾧ πέραν ἀντήχει σθενύμενος ὁ περιπαθῆς τοῦ ἔραστοῦ ἀποχαιρετισμός:

*Φροσύνη, μ' ἔστειλαν νὰ πάω 'ς τὰ ξένα
Μακριὰ 'ς τὸν πόλεμο μέσ' 'ς τὴ φωτιά·
Βγάλ' ἀπ' τὰ χεῖλή σου τὰγαπημένα
Δός μου γιὰ σὺντροφο χίλλα φιλά.*

Ο ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΒΙΟΣ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑΙ

Μία συνεδρίασις τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων.

(Συνέχεια, ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἡ ἀρίστη κλασικὴ ἐκπαίδευσίς ἦν λαμβάνουσιν ἐν Ἀγγλίᾳ αἱ τὰ κοινὰ πράττουσαι τάξεις, ἡ συνήθεια τοῦ ἐκφράζειν τὰς ἰδέας ἐν δημοσίῳ ἦν κτῶνται ἤδη ἀπὸ τοῦ σχολείου, τὸ ἀτελεύτητον κύμα τῶν ἐπιδορπιῶν λόγων, προσφωνήσεων, ὁμιλιῶν, δημοσίων διαλέξεων, τὸ παφλάζον περὶ τὸν νεανίαν ἄγγλον, ἐξωκείωσαν αὐτόν μετὰ τῶν ῥητορικῶν τύπων, κατήρδευσαν, ἐξύμωσαν αὐτόν διὰ τῆς δημοσίου εὐγλωττίας. Σπανίως μεταρσιοῦται πρὸς τὰς κορυφὰς τῆς τέχνης, ἀλλ' ἔτι σπανιώτερον φαίνεται ἀνεπαρκῆς. Ἄλλως τε γινώσκει καλῶς τὸ ἀντικείμενον, ὅπερ πραγματεύεται, ἐμελέτησεν αὐτὸ κατὰ βάθος, ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, διότι ταξιδεῖται κατὰ πᾶν ἔτος καὶ ἐπίσταται δῶα ἢ τρεῖς γλώσσας· εἶνε εἰδικὸς ἐν τοῖς ζητήμασιν, ἔχει πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν νὰ ἐκμάθῃ τι ἐνδιαφέρον ἢ καινόν. Τὸν ἀκροῶντων λοιπόν, τοῦλάχιστον μέχρι τῆς ὥρας τοῦ δείπνου.

Ἐὰν βάλλῃ ἀκριβῶς εἰς τὸν σκοπὸν, ἐὰν τὸ ὑποκείμενον αὐτοῦ κινήτῃ τὸ διάφορον ὁπωσδήποτε τοῦ ἀκροατηρίου του, ἐπανειλημμένα hear! hear! (ἀκούσατε! ἀκούσατε!) προφερόμενα ὑπὸ τῶν συναδέλφων του, σημειοῦσι τὰς εὐτυχεστέρας αὐτοῦ λέξεις. Ἀλλὰ θερμαίνεται, φέρει τὸν πόλεμον ἐπὶ τοῦ πολεμίου στρατοπέδου· τὸ ἀντίθετον κόμμα ἐξάπτεται, μυκτηρίζει, ἀντιτάσσει no! no! (ὄχι! ὄχι!) μᾶλλον ἢ ἦττον ἔντονα εἰς τοὺς ἰσχυρισμούς αὐτοῦ.

Ἄνευφημία ἐν τῇ κυριολεκτικῇ ἐννοίᾳ ὡς παρ' ἡμῖν, χειροκροτήσεις τοιαῦται δι' ὧν ἐκδηλοῦται ἡ ἐπιδοκιμασία, οὐδέποτε ὑπάρχουσιν ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Κοινοτήτων. Τοῦλάχιστον ἐν μόνον ἀναφέρεται παράδειγμα τοιούτων· τοῦτο δὲ κατὰ τὸ 1863, εἰς τὸν ἐπίλογον ἀγορεύσεώς τινος τοῦ Γλάδστωνος ἐπὶ νομοσχεδίου· τινός περὶ διαχειρίσεων τῶν φιλανθρωπικῶν προικοδοτημάτων. Ὁ θαυμασμὸς τοῦ ἀκροατηρίου ὑπεκκαυθεῖς ἐδανείσθη πρὸς στιγμὴν τὸν τρόπον τῆς ἡπειρωτικῆς ἐκδηλώσεως αὐτοῦ. Ἀξιοσημείωτον ἐν τούτοις γεγονός! τὸ νομοσχέδιον ὅπερ ὑπερήσπιζεν ὁ ἔξοχος πολιτικὸς ἀπέτυχεν οὐδὲν ἦττον.

Σπανίως διακόπτουσι τὸν ῥήτορα. Οὐδεὶς ἐπιχειρεῖ νὰ διακόψῃ τὸ νῆμα τῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ. Ἡ κοινοβουλευτικὴ ἀβροφροσύνη ἀντιβαίνει εἰς τοῦτο. Τὸ σῶμα, διὰ τοῦ προέδρου αὐτοῦ, δὲν ἔδωκεν αὐτῷ τὸν λόγον, ὅπως ἀγροϊκὸς τις διακόψῃ αὐτόν. Τοῦτο οὐδέποτε γίνεται ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ ὅσον οὐδ' ἐν αἰθούσῃ συναναστροφῆς. Τὸ πολὺ συνάδελφός τις, ἐξαιρετικῶς ἐπιρραζόμενος ὑπὸ πραγματικοῦ τινος λάθους, θὰ ἐξριφιοκινδύνευε νὰ παρεμβάλῃ εὐγενῶς πάντοτε ἐπανορθωτικὴν τινα παρατήρησιν, χαιρετίζων διὰ τοῦ πύλου. Ἐκρηξις ὀργῆς ἢ ῥητὴ διάψευσις δὲν συμβαίνουν οὐδὲ ἀπαξ ἐντὸς δεκαετίας καὶ τότε πάλιν παράγουσι σκάνδαλον.

Ἄλλως ὁ ῥήτωρ τηρεῖ λίαν εὐλαβῶς τὴν ἐθιμοτυπίαν τοῦ τόπου καὶ ἀξιοῖ κατ' ἀκολουθίαν ἵνα καὶ οἱ ἄλλοι ὑποβάλλωνται αὐτῇ ἀπέναντι αὐτοῦ. Δὲν ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς ἀντιπάλους του, δὲν δεικνύει αὐτοὺς δι' ἐπιτακτικῷ δακτύλου, δὲν ζητεῖ νὰ προσβάλῃ αὐτούς, δὲν παρεκτρέπεται εἰς προσβλητικὰ προσωπικότητας. Ἄνωμιζέει ὅτι πρέπει νὰ ὑποδηλώσῃ ὅτι μέλος τι τοῦ Κοινοβουλίου παρεμόρφωσεν ἐν ἐπιγνώσει τὴν ἀλήθειαν, θὰ σπεύσῃ παραυτίκα νὰ προσθέσῃ ὅτι τοῦτο « ὑπὸ κοινοβουλευτικῆν ἔννοιαν. » Ἐὰν εὐρεθῇ ἠναγκασμένος νὰ ὑποδείξῃ τὸν ὑπονοούμενον, δὲν σημαίνει αὐτόν διὰ τοῦ ὀνόματος, ἀλλὰ τὸν χαρακτηρίζει διὰ τῆς κοινοβουλευτικῆς φρασσεολογίας « ὁ ἀξιολόγος μου φίλος ὁ βουλευτὴς τῆς Δεῖνα πόλεως ». Ἐὰν δὲ πρόκηται περὶ ὑπουργοῦ, ἔστε βέβαιος ὅτι θὰ μεταχειρισθῇ πρὸς τοῦτο μόνον τὸν τίτλον τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ. Οὕτω δὲ ἐνώπιον ἐνὸς ἀνωνύμου Κοινοβουλίου ἀναπτύσσει τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ἀνωνυμος, καὶ ὀνομαστὸς μόνον ὡς ἀντιπρόσωπος μιᾶς ἐκλογικῆς μονάδος. Ἄν παρεκκλίνῃ πρὸς στιγμὴν τοῦ οὐσιώδους τούτου κανόνα, ἢ τρομερὰ ποιήσῃ, δι' ἧς ὁ πρόεδρος θέλει ἀπειλήσῃ αὐτόν ἵνα τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν τάξιν, ἔστι νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ ὅτι θέλει περιέλθει εἰς τὴν ἀνάγκην. . . . νὰ τὸν ἀποκαλέσῃ διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ! Δὲν εἶνε τοῦτο ἱκανὸν ὅπως ἀνορθωθῶσιν αἱ τρίχες εἰς τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῆς φρίκης;

Πλάσμα ἀλλόκοτον, ἂν θέλετε, ἀλλ' ὅπερ ὅμως συντελεῖ ἀναμφισβητήτως ὥστε νὰ ἐξαίρη τὴν συζήτησιν, νὰ δίδῃ ἀξίωμα εἰς τὰς διασκέψεις, νὰ προλαμβάνῃ σκηνάς, τόσον παιδαριώδεις ὅσῳ καὶ ἀπρεπεῖς, ἐνὶ λόγῳ νὰ διατηρῇ τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ Κοινοβουλίου καὶ τὴν εὐφημίαν τοῦ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος, ἐνῶ συγχρόνως βεβαίῳ καὶ τὸν στενὸν δεσμόν δι' οὗ ὁ ἐκλεκτὸς δέον ἄειποτε νὰ αἰσθάνηται ἑαυτὸν συνδεδεμένον πρὸς τὸν ἔθλον, διότι ἐν τῷ μεγάλῳ συμβουλίῳ τοῦ ἔθνους δὲν εἶνε τις οὐδὲ πρέπει νὰ εἶνε ὁ κ. Χ. ἢ ὁ κ. Ψ. ἀλλὰ καλεῖται Σελσέα, Βιρμιγχάμη, Μαγκεστρία.

Ἐπεταὶ λοιπὸν ἐκ τούτου ὅτι ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων δὲν εἶνε κατὰ τὰς περιστάσεις τρικυμώδης, θορυβώδης καὶ θυελλώδης μάλιστα; Βεβαίως εἶνε καὶ τοιαύτη ὡς ἅπασαι αἱ συνελύσεις. Ἄλλ' οἱ καταγιγισμοὶ οὗτοι καὶ αἱ θυελλοὶ εἶνε ὀλιγώτερον ἀκανόνιστοι ἢ ἐκεῖνα πάσης ἄλλης συνελύσεως. Οὐδέποτε ἢ ἐξαιρετικῶς παρεκτρέπονται εἰς προκλήσεις καὶ προσωπικούς διαπληκτισμούς. Καὶ ἀναμφίβολον ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο χρεωστεῖται εἰς τὰς ἕξεις τῆς εὐπρεπείας τὰς διακεχυμένας ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ αὐτῆς ὑπὸ τῶν στοιχειωδῶν κανόνων.

Ἡ ἀληθὴς εὐγλωττία οὐδέποτε ἔλειπεν ἐκ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Καὶ σήμερον δὲ δύναται νὰ καυχῆθῃ ὅτι κατέχει ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς τὸν κ. Τζῶν Βράϊτ καὶ τὸν κ. Γλάδ-σταννα, τοὺς δύο δυνατωτάτους ἀναμφισβητήτους ῥήτορας τῶν χρόνων ἡμῶν.

Ὁ κ. Τζῶν Βράϊτ, « αὐτὸς ὁ ὀρθὸς λόγος ὁ κατεληγμένος καὶ πεπυρακτωμένος ὑπὸ τοῦ πάθους », ὡς ἐχαρακτήρισθη, ἢ ἐνσάρκωσις τοῦ « ἀνδρὸς ἀγαθοῦ ἐμπεύρου λέγειν », ὁ μόνος ἴσως ἐκ τῶν ζώντων ἐν ᾧ ὑπάρχουσι συνηνωμένα πάντα τὰ ὕψιστα προσόντα τοῦ ῥήτορος, ἢ λαμπροτάτη φαντασία, ἢ ἐκλεκτοτάτη εὐαισθησία, ἢ λεπτοτάτη θυμηθία, ἢ ἀσφαλεστάτη κρίσις, ἢ χαριεστάτη, καθαρωτάτη καὶ ἐνταυτῷ εὐρωστοτάτη γλῶσσα.

Τὸ ἀκούειν αὐτοῦ εἶνε ἡδονὴ θεσπέσια. Μόλις εἶπεν εἰκοσιν λέξεις, καὶ ἡ συζήτησις ἐξήρθη ἤδη. Ἡ ἰδέα ἐκτυλίσσεται ἐπὶ τῶν χειλέων του μετὰ τοσαύτης εὐροίας, εὐγενοῦς ἀπλότητος καὶ παρθενικῆς χροιᾶς τόνων ὥστε καὶ ἄκων ἀναπολεῖ τις ἐν τῷ νῷ τὰς ὑψηλὰς χιονοσκεπεῖς κορυφὰς καὶ τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ μεγαλείου τοῦ Ὁμιανοῦ. Μετέχει ἐνταυτῷ τοῦ Βοσοῦτου καὶ τοῦ Πασχάλ καὶ τοῦ Φραγκλίνου. Τὸ οὖς, ἢ καρδιά, τὸ λογικόν, τὸ πνεῦμα, τὰ πάντα θέλγονται. Ὑπερέχει ἰδίᾳ εἰς τὴν εὐρεσιν τῶν συναρπαστικῶν εἰκόνων, κοπτομένων ὡς μετὰ τάλια, τὰ ὅποια παραχρῆμα τίθενται εἰς κυκλοφορίαν. Γινώσκει νὰ δονῇ πάσας τὰς ἀνθρωπίνους χορδὰς, τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην. Ἡ μάλλον εἶπεῖν, τὸ συναρπάζον αὐτοῦ καὶ παρασύρον εἶνε ὅτι αἰσθάνεται τις ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε παρ' αὐτῷ ἀποτέλεσμα τέχνης, ἀλλὰ βαθείας πεποιθήσεως, ἢ ἐξυπηρετοῦσιν ἀπαράμιλλα προσόντα. Πάντοτε φαίνεται πιστεύων ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ πείσῃ τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ διὰ καλῶν ἐπιχειρημάτων καὶ βεβαίως τὸ πιστεύει κρίνων ἀφ' ἑαυτοῦ.

Μοναδικὴ δύναμις τῶνόντι, ἧτις ἐλλείπει εἰς τοὺς κοινούς λογοπλόκους καὶ διὰ τῆς ὁποίας κατήγαγε πολλάκις ἀπροσδοκίτους θριάμβους. Τὸ δεσπόζον αὐτῆς πλεονέκτημα εἶνε τὸ βαθὺ καὶ γαλήνιον αἶσθημα τῶν τυχῶν τοῦ ἀνθρώπου,

ἀπηλλαγμένων τῶν φυλετικῶν καὶ τοπικῶν περιστάσεων. Σὺν πᾶσι δὲ τούτοις, Ἄγγλος ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, Ἄγγλος μέχρι μυελοῦ τῶν ὀστέων, κουάκερος, ὑδροπότης, νηματοκλώστης, φιλάνθρωπος καὶ ἱεραπόστολος Εὐαγγελιστής. Ἐκ τῆς ἐντυπώσεως ἦν προξενεῖ ἐπὶ σοῦ δύνασαι νὰ κρίνης πλέον περὶ ἐκείνης ἦν δύναται νὰ παραγάγη ἐπὶ τῶν πολλῶν, ἀνερχόμενος εἰς τὴν ὑπάτην. Ἐν τῇ Βουλῇ ὁσάκις αὐτὸς ἐγείρεται, οἱ πάντες σιωπῶσι δὲν ὑπάρχει ἄλλος πλὴν αὐτοῦ.

Ὁ κ. Γλάδστον εἶνε καὶ αὐτὸς ἐπίσης ὑψηλὴ συνείδησις καὶ ἐντεῦθεν ἀπορροεῖ ἡ κυριωτάτη αὐτοῦ ἰσχὺς. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς μελετᾷ κατὰ βάθος τὰ ζητήματα περὶ τῶν ὁποίων πραγματεύεται. Εἶνε ὁ σοφὸς γινόμενος Λόγος. Ὁ ῥήτωρ τῶν ὑποθέσεων, ὅστις ἐξήντησε πάσας τὰς πηγὰς, ὅστις ἀφωμίωσεν ἑαυτῷ καὶ τὰς ἐλαχίστας ἀτόμους οὐσίας τοῦ ὑποκειμένου του καὶ τοῦ ὁποίου δὲν ὑπάρχει ἐφάμιλλος εἰς τὸ συσπειρῶσαι, διατάξει καὶ ἀνελιξῆαι αὐτὰς ἐν παρατάξει μάχης πρὸ τοῦ ἐξεστηκίτου ἀκροατηρίου του.

Ἐὰν ἡ εὐγλωττία του δὲν ἐμφορῆται ὑπὸ τοσοῦτον ἰσχυρᾶς πνοῆς ὅσον ἡ τοῦ κ. Βράϊτ, ἀλλὰ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς Βουλῆς εἶνε ἰσοβάθμιον. Τοῦτο δὲ ἐδράζεται ἐπὶ τῆς ἐναργοῦς τιμιότητος αὐτοῦ, ἐπὶ τοῦ σεβασμοῦ ὃν οἱ τε οὐδέτεροι καὶ οἱ πονηροὶ ἐκόντες ἄκοντες αἰσθάνονται πρὸς τὰς ὀρισμένας γνώμας ὅταν ᾧσιν αὐτὰς εἰλικρινεῖς. Ὅποιοι πόλοι ἀντίθετοι ἦσαν αὐτὸς καὶ ὁ μακαρίτης ἀντίπαλος αὐτοῦ, ὁ λόρδος Βήκονσφελδ! Ἀληθῶς ὁ Δισραέλης ἦτο ῥήτωρ δηκτικώτερος, ἐκ διαλειμμάτων μεταρσιώτερος καὶ μᾶλλον ταυσιπίτερος. Ἀλλὰ ποία ἠθικὴ ἐλαφρότης, ποία ἔλλειψις ἀρχῶν, ποία ἀπουσία ἔρματος, ἐντεῦθεν δὲ καὶ ποία ναυαγία!... Ἀναμφιβόλως ὁ Θωμᾶς Καρλύλος περὶ αὐτοῦ ἐσκέπτετο, ὁπότε ἔγραφε:

«Καὶ ὑπάρχει τι εἰδεχθέστερον ὑπὸ τὸν ἦλιον παρὰ τὸν εὐγλωττον ἄνθρωπον τὸν λέγοντα ψεύδη!...»

(Ἐπεται συνέχεια).

ΥΓΙΕΙΝΗ

Περὶ ἐπιθεωρήσεως τῶν κρεάτων.

Ἐν προλαβοῦσι φύλλοις τῆς Ἐστίας ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν τόσον οὐσιώδους ζητήματος τῶν νοσηρῶν κρεάτων. Ἦδη μεταφερόμεν τὴν κατωτέρω λίαν ἐνδιαφέρουσαν συζήτησιν, ἣν ἀποσπῶμεν ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς συνεδριάσεως τῆς 29ης μαρτίου (ἔ. ν.) 1884 τῆς ἐν Βρυξέλλαις Ἰατρικῆς Ἀκαδημίας.

«Ὁ κ. Hugues, στρατιωτικὸς κτηνίατρος, ἐπαναλαμβάνει τὴν συζήτησιν περὶ τῶν ἐξῆς δύο ζητημάτων α') ἐὰν τὰ ἐφθαρμένα

κρέατα, ἢτοι τὰ προερχόμενα ἐξ ἀρρώστων ζώων, δύναται νὰ παραδίδωνται εἰς τὴν κατανάλωσιν, καὶ β') ἐν ἡ περιπτώσει τοιαῦτα κρέατα δὲν πρέπει νὰ καταναλίσκωνται, τίνι τρόπῳ καὶ διὰ τίνος πρέπει νὰ γίνωνται αἱ ἐπιθεωρήσεις. Ὁ κ. Hugues ἀπαριθμεῖ τὴν μεγίστην ποσότητα τῶν κρεάτων, τὰ ὁποῖα οἱ ἐν ταῖς μεγαλουπόλεσιν ἐπιθεωρηταὶ ἀπορρίπτουσιν ἀπὸ τῆς καταναλώσεως, διατάσσοντες τὴν κατάχωσιν αὐτῶν. Εἶνε τὰ κρέατα ταῦτα νοσηρά; Ὁ κ. Hugues εἶνε πεπεισμένος, ὅτι τὰ κρέατα ταῦτα εἶνε τῶ ὄντι νοσηρά. Φέρει δὲ εἰς ἀπόδειξιν τῆς πεποιθήσεώς του ἀποδείξεις ἐπιστημονικὰς καὶ κλινικὰς.

«Καθὸτον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς ἀποδείξεις, ὁ κ. Hugues ὑπομνήσκει τὰ παρὰ πολλῶν σοφῶν γενόμενα πειράματα, δι' ὧν ἀποδεικνύεται, ὅτι τὰ φυματιώδη προϊόντα μεταδίδονται ἀπὸ τῶν ζώων εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ ἀνάπαλιν. Αἱ ὀξείαι φλογώσεις, ἃς ἐπακολουθοῦσι φαινόμενα γαγγραινώδη ἢ σηψαιμικά, εἶνε συχνότατα εἰς τὰ ζῶα. Γνωστὴ δὲ εἶνε ἡ ὀξύτης καὶ ἡ δραστικότητα τοῦ σηπτικοῦ ἰοῦ. Ὁ κ. Hugues πιστεύει, ὅτι ἐν τῇ χρήσει τῶν κρεάτων τούτων ἤθελεν εὑρεθῆ ἡ αἰτιολογικὴ ἐξήγησις πλείστων τυφοειδῶν ἐπιδημιῶν, αἰτινες ἐμάστισαν τὸ ἀνθρώπινον γένος.

«Ὁ ἀγορεύων μετὰ ταῦτα διεξέρχεται πάσας τὰς κολλητικὰς καὶ παρασιτικὰς νόσους, αἰτινες ἀπὸ τῶν ζώων δύναται νὰ μεταδοθῶσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, οἵαι εἰσὶν ἐν παραδείγματι ἡ μάλις καὶ ὁ τύφος. Μεταβαίνων δὲ εἰς τὰ κλινικὰ διδόμενα, ἀναφέρει πολλὰ γεγονότα, ἐν οἷς παρετηρήθη ἡ ἄμεσος σχέσις μετὰ τῆς χρήσεως γάλακτος ἢ κρεάτων προερχομένων ἀπὸ ζώων ἀρρώστων καὶ τῆς ἀναπτύξεως σοβαρωτάτων νόσων, συχνάκις θανατηφόρων.

«Αἱ ἐπιθεωρήσεις εἶνε ἐπομένως ἀπολύτως ἀναγκαῖαι, συμπεραίνει ὁ κ. Hugues. Δέον νὰ γίνωνται αὐταὶ ἐπὶ τε τοῦ ζῶντος ζώου καὶ ἐπὶ τοῦ σφαχθέντος ζώου. Δέον δὲ νὰ ἐκτελῶνται ἀποκλειστικῶς παρὰ κτηνιάτρων, οἵτινες εἶνε οἱ μόνοι ἀρμόδιοι. Ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην οἱ κρεοπῶλαι εἶνε τόσον ἀνωφελεῖς, ὅσον ἀνωφελεῖς εἶνε διὰ τὰς αὐτοψίας οἱ ὑπηρεταὶ τῶν ἀνατομικῶν ἀμφιθεάτρων.

» Ὁ κ. Willems. — Ἐπιτήρησις νοθμῶν καὶ ἀρμόδια ἀποβαίνει ἀναγκαῖα. Ἄλλ' ὁ κ. Depaire διατείνεται, ὅτι δὲν εἶνε βεβαιωμένον ἐπιστημονικῶς, ὅτι εἶνε βλαβερόν εἰς τὴν ὑγείαν τὸ κρέας τὸ προερχόμενον ἀπὸ ζώων ἀρρώστων. Πλὴν ἐὰν ἡ γνώμη αὕτη ἐπεκράτει, μεγίστη ἤθελεν ἐπέλθει βλάβη εἰς τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Καί, ἡ κατανάλωσις κρεάτων προερχομένων ἀπὸ ζώων προσβληθέντων ὑπὸ λύσσης, ὑπὸ μάλις, ὑπὸ φυματιώσεως δέον ν' ἀποκλεισθῆ